

Rekomendācijas bioloģiskās daudzveidības palielināšanai, mākslīgi izveidotu tīraudžu ilglaicīgai rekonstrukcijai un stihisko postījumu likvidācijai

Rekomendācijas noteiktas saskaņā ar *Gaujas nacionālā parka likuma* 9.panta 3.daļas 1.apakšpunktu.

Praktiski visi Gaujas NP esošie meži ir vairāk vai mazāk saimnieciski ietekmēti, jo aizsardzības statuss tiem noteikts salīdzinoši nesen - pirms 30 gadiem. Pirms Parka nodibināšanas jaunaudzēs un briestaudzēs veica kopšanas un sanitārās cirtes, veidojot, galvenokārt, tīraudzes bez sausokņiem un kritālām. Pieaugušās mežaudzes tika cirstas kailcirtē un pēc tam mākslīgi atjaunotas. Meža atjaunošanu veica, veidojot tīraudzes ar lielu biežību (to paredzēja spēkā esošie normatīvie akti). Šādām audzēm ir zema bioloģiskā kvalitāte, un tām draud sabrukšana. Lai audzes nesabruktu un ilgtermiņā veidotos dabiskam mežam tuvināta vide, nepieciešams veikt to rekonstrukciju. Rekonstrukcija veicama, izpildot audzēs sastāva kopšanas cirtes vairākos paņēmienos. Paņēmienu skaits, biežums nosakāms, izvērtējot katru mežaudzi.

Saimnieciski ietekmēto priežu mežu gadījumā mežsaimnieciskās darbības pārtraukšana nenodrošina bioloģisko vērtību atjaunošanos, reizēm tā pat turpina samazināties. Tā notiek, ja priežu audzē izveidojas bieza eglu paauga un otrais stāvs. Izzūd priežu mežiem raksturīgā zemsedze un pamazinās priežu dzīvotspēja. Tādēļ šādos gadījumos nepieciešama vismaz daļēja eglu izciršana.

Mežsaimnieciskā darbība bioloģiskās daudzveidības atjaunošanai saimnieciski ietekmētos mežos, tai skaitā mežaudžu rekonstrukcija, veicama ievērojot sekojošus principus:

- atkarībā no augšanas apstākļiem un audzes vecuma, skuju koku audzēs vēlams panākt vismaz 10 % lapu koku piemistrojumu;
- pēc iespējas saglabājams pamežs, it sevišķi blīgzņas, pīlādži, atsevišķas lazdas;
- avotainās vietās, mitrās ieplakās kopšanu neveic un veido 15-25 m platu piesegjoslu;
- krastmalas (20-25 m) joslā gar upēm, strautiem, ezeriem kopšana veicama ar ļoti mazu intensitāti;
- saglabājami ieslēgumi (kalnušī koki, kritālas, pārauguši koki, pamežs, alu uzkalniņi), kas atstāti no iepriekšējās kailcirtes;
- atsevišķās vietās vēlams veidot atvērumus mežaudzē, kur no jauna atsāktos dabiskā mežu atjaunošanās un ilgtermiņā veidotos dažāda vecuma audze;
- mežaudzēs, kurās nav vēlams gan valdaudzes koku, gan pameža, gan zemsedzes noēnojums, jāizcērt daļa no otrā stāva eglēm;
- ciršana jāveic pa dabiskām robežām mežaudzes ietvaros un jācenšas koriģēt mākslīgi radītās taisnās nogabalu robežas.

Ja saimnieciski ietekmētos mežos radušies dabas stihiskie postījumi (vējlauzes, vējgāzes), bojā gājušo koku izciršanas nepieciešamība izvērtējama katrā gadījumā atsevišķi. Izvērtēšana jāveic pēc šādiem kritērijiem:

- meža bioloģiskā daudzveidība;
- meža sanitārais stāvoklis;
- meža ugunsdrošība;
- ainavas kvalitāte.